

UN SPIRIT ENCICLOPEDIC ACTIV, PROF. DR. FARM. HONORIUS POPESCU LA 80 DE ANI

ALEXANDRU ROTARU

UMF "Iuliu Hațieganu" Cluj-Napoca

Domnul Honorius Popescu este farmacist, inventator, istoric al științei și profesor universitar, originar din Cornățel, județul Argeș, născut în 16 August 1932.

Deunăzi, când mi-am reamintit că Dl. Prof. Univ. Farm. Honorius Popescu a ajuns la vârsta de 80 de ani, nu-mi venea să cred că au trecut atât de repede cei 44 de ani de când l-am cunoscut și am avut privilegiul să-i fi prieten.

La prima mea întâlnire cu dânsul, în camera din căminul V. Babeș 15, rezervată de către distinsul și eficientul Prorector I. Simiti proaspetelor cadre didactice universitare fără locuință, nu mi-am închipuit că omul de statură mijlocie, cu fruntea lată și cu glasul cald, cuceritor, mai avea să-și pună în valoare multe alte virtuți. Aceasta pentru simplul motiv că nu epata, nu forța obținerea imediată a unei imagini cu ajutorul căreia să-și impună personalitatea.

Acea atitudine mi-a plăcut foarte mult și am considerat-o un apanaj al inteligenței sale, educației și

bunului simț. Motive pentru care în mintea mea încolțea ideea că voi avea un agreabil coleg de cameră.

Revenise la Cluj cu o istorie personală foarte bogată, plină de evenimente pe care știe să le povestească cu un har pe care îl au numai persoanele dăruite de Dumnezeu.

Știm din propriile-i mărturisiri că descinde dintr-un lung șir de generații iubitoare de carte, însușire cu care – de asemenea – l-a hărăzit Dumnezeu. Fapt esențial pentru un cadru didactic universitar.

În virtutea tradiției familiale, tatăl, D-l Aristide Popescu a dorit să-l facă preot. Mama, D-na Maria Popescu, la fel o mare iubitoare de carte, bucurându-se de istețimea cu care la vârsta de 5 ani învățase să citească, își îndemna copilul să fie cuminte în continuare și să învețe carte multă, pentru ca astfel să-l poată trimite la Paris, să devină medic militar.

Cu înțelepciune, părinții i-au pregătit acest drum trimițându-l la Liceul Brătianu din Pitești, o școală valoroasă, cu profesori bine pregătiți și exigenți. Dar până să termine liceul, istoria și vremurile s-au schimbat, iar în 1951, absolventul Honorius Popescu urma să-și aleagă traseul profesional, pregătindu-se nu în străinătate ci în interiorul "Cortinei de Fier".

La momentul absolvirii liceului, cu gândul la profesia pe care i-o înfiripase în subconștient mama sa, încă din copilărie, a venit să susțină examenul de admitere la Medicina din Cluj, împreună cu doi colegi de-ai săi. Era atras, după cum singur mărturisește, de „respectabilitatea întemeiată pe virtuțile academice ale înțelepților locului și în egală măsură de ținuta licențiaților clujeni, care în anii de studiu se înobilează cu respectul față de învățătură și cu tandră, incomparabilă colegialitate.” Dar cum o clipă poate schimba un destin, așa i s-a întâmplat și tânărului candidat la Medicină. O vizită prealabilă la Catedra de Anatomie i-a dezvăluit prin geamul sălii de disecție imaginea unor cadavre întinse pe mese în așteptarea bisturiului demonstrator. Impactul cu acest tablou lugubru care sugerează finalul dramei umane, l-a făcut să-și schimbe pe loc opțiunea.

Oscilând la alegere între alte câteva facultăți: Drept, Chimie, Matematică, Geografie, Agronomie, s-a decis totuși pentru cea mai frumoasă dintre surorile Medicinii, Farmacia. Zis și făcut. Depășind fără probleme examenul de admitere, a intrat la Facultatea de Farmacie în toamna anului 1951. Știa, în sfârșit, ce va face. Cu o plăcere înăscută pentru învățătură a frecventat toate cursurile unor corifei ai științelor farmaceutice, conștient de faptul

Articol intrat la redacție în data de: 20.08.2012

Acceptat în data de: 06.09.2012

Adresa pentru corespondență: hrotaru@yahoo.com

că atunci când va prelua pe propria răspundere funcția de farmacist, într-un loc eventual izolat, unde statul socialist îl va repartiza după criterii total arbitrare, nu va avea de la cine să ceară sfaturi. Așa s-a și întâmplat. Contrar absolvirii cu Diplomă de merit, în 1956 și contrar solicitării unor cadre didactice de excepție, profesorii Teodor Goina, Cristian Maiorovici, Erwin Popper, pentru a fi reținut în învățământul superior, eminentul absolvent a fost repartizat în rețeaua farmaceutică. Acolo și-a validat în mod strălucit cunoștințele acumulate în facultate și la fel, numeroasele idei inovatoare, fapt pentru care a fost solicitat de o serie de unități farmaceutice sau de centre de cercetare relaționate cu acest profil profesional. Peste tot unde a lucrat și-a lăsat amprenta valorii profesionale și științifice până în anul 1968, când a ocupat prin concurs postul de asistent universitar la catedra de Galenică (disciplină care se ocupă cu prepararea medicamentelor) a profesorului Victor Ciocănelea, la rândul său o mare personalitate.

Era anul în care l-am întâlnit pentru prima dată în camera din căminul V. Babeș 15, unde asemeni nouă au mai fost repartizați doctorandul farmacist Sorin Leucuța care a devenit cel mai mare galenist al României de astăzi, precum și preparatorul farmacist Marius Bojiță, care a devenit, în opinia mea, cel mai valoros și mai respectat Rector al UMF Cluj, după Iuliu Hațieganu al cărui nume este înălțat pe frontispiciul universității. Nouă ni s-a alăturat aproape zilnic, venind de acasă, preparatorul farmacist Constantin Polinencu, cel care este cunoscut acum ca cel mai bun profesor de Organizare farmaceutică din țară, un adevărat reformator al acestei științe, dar în aceeași măsură un galenist care a inventat preparate farmaceutice fără rival între medicamentele aflate în circulație.

În atmosfera creată de tinerele cadre didactice universitare cărora probabil Dumnezeu le-a dat întâlnire în camera aceea de cămin, s-a creat o pasionantă emulație pentru știință și cercetare, în cadrul căreia se cântăreau și se discutau interferențe și căi comune de abordare. Fermentul acestor discuții a purtat amprenta proaspătului asistent Honorius Popescu, cel care venea în învățământul superior cu o experiență practică deja acumulată.

Dar atmosfera din camera noastră de cămin nu se limita doar la știință sau la subiectele profesionale cotidiene. În perioadele de relaxare, abordam destul de des teme diverse privind aparițiile editoriale de beletristică, de filosofie sau alte domenii ale științei și artei. La oricare dintre ele, Honorius Popescu adera la discuții și se antrena în comentarii, atunci ca și în prezent, venind cu păreri personale argumentate. Întotdeauna a impresionat și continuă să impresioneze cu un uimitor potențial de reținere a denumirilor și acțiunilor sau împrejurărilor în care au avut loc evenimente petrecute recent, odinioară sau în antichitate, la noi sau aiurea, conferindu-i o aureolă enciclopedică și făcându-l un interlocutor deosebit de agreabil. Talentul său în ale literaturii l-a inspirat mai târziu în scrierea a numeroase poezii, de o sensibilitate

cuceritoare, pe care le-a adunat într-un volum intitulat „Șoapte de iubire”, volum care în anul 2011 a ajuns la a III-a ediție. Unele dintre poezii sunt dedicate copiilor săi Ancuța și Adrian, aflați acum la maturitate și având copiii lor. El continuă să-i iubească la fel de mult și se bucură de câte ori are vești bune despre ei.

Revenind la profilul profesional și științific al profesorului H. Popescu, sunt de consemnat succesele absolut remarcabile în activitatea didactică și în cea de cercetare științifică.

Experiența acumulată anterior în diferite laboratoare, realizarea tezei de doctorat sub conducerea științifică a marelui profesor Teodor Goina de la catedra de Farmacognozie (care studiază cunoașterea principiilor active medicamentoase din plante) și necesitatea completării Catedrei cu cadre didactice, l-au determinat în evoluția sa academică să se înscrie pe acest profil. Astfel din 1972 a ocupat funcția de șef de lucrări la această Catedră. Dar din acest moment îi apar în cale tot felul de adversități și obstacole din cauza cărora a intenționat să părăsească facultatea. Și ar fi făcut-o, dacă la un moment de cumpănă nu i-ar fi apărut un ajutor providențial în persoana Prof. I. Simiti, om de o anvergură morală și profesională remarcabilă.

Se pare însă că uneori Dumnezeu ne hotărăște traseul, destinul. Eu însumi, autorul acestei relatări, am avut numeroase astfel de momente. Așa s-a întâmplat și cu Honorius Popescu. În pofida tuturor vitregiilor, a rămas în continuare la Cluj, ocupând, din 1981, funcția de conferențiar și șef al Catedrei de Farmacognozie.

Prin vitregia istoriei noastre, perioada care a urmat a fost una nefastă, cu profunde urmări pentru învățământul superior. Toate posturile și avansările au fost blocate de la nivelul C.C. al P.C.R., Biroul Nr. 2 și în consecință, cu toate realizările remarcabile în învățământ și cercetare ale omagiatului nostru, ca mulți alții, nu a fost avansat decât după ce istoria a rupt zăgazurile comuniste. Astfel că abia după concursul susținut în 1990, d-l Honorius Popescu a devenit profesor universitar.

După preluarea conducerii Catedrei și încă mai mult după avansare, și-a imprimat personalitatea în evoluția disciplinei, aprofundându-i și extinzându-i conținutul, adăugându-i Fitoterapia, inițiind cursul „Plante toxice”, destinat completării cunoștințelor științifice ale studenților, contribuind la inițierea cadrelor care aveau să lucreze în rețeaua națională de centre preocupate de identificarea și prevenirea intoxicațiilor.

Aptitudinile, experiența și dârzenia de cercetător l-au ajutat să reformeze și activitatea catedrei, imprimându-i caracterul interdisciplinar, interuniversitar și internațional. A reușit astfel să conecteze disciplina la societățile profesionale și științifice naționale și internaționale. Cele 48 de invenții și 254 de articole științifice publicate în reviste din țară și străinătate au conferit profesorului Honorius Popescu statutul și prestanța unei personalități de anvergură.

Prestanța sa profesională și științifică, în plan național, este recunoscută și prin rolul de colaborator la alcătuirea Farmacopeei Române. Afirmarea sa internațională a început încă din anul 1986, când a ținut prelegerile de Aromaterapie pentru grupul de medici și farmaciști din țări francofone, veniți la București pentru specializare prin Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială.

Tot din această perioadă, Prof. Honorius Popescu a reintrodus în programa studenților cursul de „Istoria Farmaciei”, întrerupt cu 18 ani în urmă prin lipsa de interes a oficialităților de la vremea aceea. În acest demers l-a ajutat spiritul său enciclopedic, memoria prodigioasă, potențialul mental de invidiat și interesul pentru evoluția științelor farmaceutice, consemnarea ei pentru posteritate. El și-a asumat această obligație. În consecință, a dat cursului propriu o remarcabilă consistență, iar cercetării științifice din domeniul Istoriei farmaciei o amploare și profunzime care au stârnit interesul Academiei Internaționale de Istoria Farmaciei, în care a fost invitat și acceptat ca membru activ în 2003.

O consemnare necesară este legată de faptul că, în lucrările sale, Prof. Honorius Popescu a repus în drepturile lor istorice corifeii Școlii Clujene de Farmacie și pe ai Școlii Naționale în același timp, făcându-i cunoscuți Societății Internaționale de Istoria Farmaciei. Domnia sa și-a venerat predecesorii. Aceasta este o virtute care nu-i găsibilă la oricine. Ea aparține doar acelora care, la rândul lor, oferă motive pentru a fi prețuiți.

La finele anului 1997, Prof. Honorius Popescu

s-a pensionat. În continuare și-a păstrat titlul și funcția științifică de profesor consultant, calitate în care a condus și finalizat numeroase teze de doctorat. În același timp a ocupat funcția de profesor la Universitatea de Medicină și Farmacie din Craiova, până în 2007. În această tânără universitate și-a format succesori, moment după care s-a retras cu sentimentul lucrului împlinit.

Retragerea din învățământul superior nu a însemnat pentru Prof. Honorius Popescu și întreruperea activității științifice. Dimpotrivă, și-a continuat și încă își continuă activitatea cu succes, de atunci și până în prezent lansând în fiecare an câte un volum cu scrieri istorice sau de cultură generală.

Volumele recente întitulate „Dincolo și dincoace de uitare”, apărute în 2011 și 2012, atestă prospețimea, vigoarea și anvergura intelectuală a acestei remarcabile personalități.

Întreaga activitate profesională și științifică a domniei sale nu poate fi cuprinsă în spațiul restrâns al unei astfel de prezentări. Nutresc speranța că discipolii domniei sale îi vor consemna pentru istorie realizările recunoscute și recompensate prin numeroase diplome și medalii, precum și prin primirea ca Membru de Onoare al Academiei de Științe Medicale din România sau ca membru activ al Academiei Internaționale de Istoria Farmaciei. Sunt recunoașteri care se constituie într-o cunună de lauri, care îi înobilează personalitatea la cei 80 de ani încă activi.

Dorim ca Dumnezeu să-i mențină prospețimea mentală și spiritul enciclopedic de care se bucură în prezent, pentru a adăuga noi lauri în cunună.